

Kjøbenhavn; næste Aar bliver det det samme Hensyn, som drager andre Anstalter bort fra Byen. Efterhaanden ville Kjøbenhavns Borgere — som jeg allerede bemærkede i Fjor — nok mærke, at Fæstningen og Hensynet til Fæstningens Nærhed vil udtømme en Del af Byens Indtægtskilder og vil for Byens Omegn medføre den Forbandelse, at denne Omegn er det eneste Distrikt, i hvilket offentlige Institutioner ikke kunne blive byggede. Jeg tror, det er højst fornødent vedblivende at henlede Indvaanernes Opmærksomhed — hvad enten de nu bo i Kjøbenhavn eller dens Omegn — paa, hvad de skyldte Højre. Det er Højre, som uden Folkets Tilladelse har skaffet Kjøbenhavn denne Fæstning, uagtet Højre maatte være sig bevidst, at Fæstningen i mere end en Henseende vilde blive til Ødelæggelse for Byen. Jeg ønsker at betone dette, fordi jeg betonedede det samme i Fjor ved Behandlingen af Forslaget om de Kellerske Aandsvageanstalter, og fordi jeg føler mig overbevist om, at det samme Argument vil komme frem med stigende Styrke, jo flere Flytninger og Omdannelser der bliver Tale om; og Højre vil jo ikke paa nogen som helst Maade kunne slippe bort fra dette Argument. Højre maa tro, at dets Fæstning i Virkeligheden er et nyttigt og godt Arbejde, som der kan blive Brug for i Krigstid. Vi, som mene, at Fæstningen nærmest hører lidt ind under det komiske, men i Virkeligheden ikke egner sig til at føre Kamp paa, se noget anderledes paa det. Vi tillægge ikke Argumentet nogen Værdi, vi tro, at det er ganske ligegyldigt, om Aandssvageanstalter eller Straffeanstalter, eller hvad man vil, blive lagte i Fæstningens Nærhed eller ej; Fæstningen er vist en ganske uskadelig Historie i en eventuel Krig. Men saaledes kan Højre ikke se paa det. Forholdet er da dette, at Højre, som i sin Tid havde sin faste Støtte her i Byen, i Virkeligheden har behandlet denne sin Støtte paa samme Maade, som Partiet har behandlet alle sine Venner, det vil sige det har søgt at udnytte dem, saa længe det kunde, og derefter har det sagt Farvel til dem. Faktisk staa vi her over for et Argument, som i selve Folketinget anvendes som saadant, og det er da højst nødvendigt at henlede Borgernes Opmærksomhed paa Betydningen af Rækkevidden af Argumentet. Den ærede Ordfører fremdrog i Gaar i en ganske kort Bemærkning, at medens man fra andre Kredse havde gjort Tilbud om Jord eller lignende til Udvalget, saa havde Valbykredsen stillet Fordringer, idet Valby-

Hvidovre Sogneraad havde stillet Fordring om Kloakanlæg. Det kan være, at dette maaske ikke er saa politisk klogt af Sogneraadet, men det er i alt Fald hæderligt, at man straks, inden der bliver taget fat paa Sagen, henleder Opmærksomheden paa de Vanskeligheder, som der kan være i de hygieiniske Forholdsregler, som maa træffes. Vi have her i Tinget nogen Erfaring for, at der, naar der bliver bevilget Nybygninger et eller andet Sted, bagefter kommer Efterbevillinger, fordi man ikke i Tide har været opmærksom paa den Slags Forhold. Jeg skal blot henvise til Forholdet paa Ebberødgaard, hvor Kloakledning, Spildevandsledning og lignende ikke alene have ført til meget betydelige Udgifter, efter at Anstalten var bygget, men vedblivende synes at ville føre til saadanne. Jeg finder det derfor særdeles hæderligt af Valby-Hvidovre Sogneraad, at det har henledt Opmærksomheden paa, at der her er en Udgift, som, hvis den ikke kommer straks, maa komme senere, og at det forlanger, at den skal komme straks. Imidlertid vil en Undersøgelse med Hensyn til Kloakanlægget og lignende Forhold jo komme frem, naar Sagen atter bliver fremlagt for Folketinget, efter de Undersøgelser, som Ministeriet nu maatte finde sig foranlediget til at anstille, og jeg skal ikke dvæle videre derved, men kun gøre den Bemærkning, at selv om det maaske, som sagt, havde været klogt, at man i Valby havde tiet med, at der skulde nødvendigvis en Kloak- eller Spildevandsledning til, er det i alt Fald ikke noget, som kunde være generende, at man derude har været saa elskværdig i Tide at henlede Opmærksomheden derpaa.

Med Hensyn til de Realitetsargumenter, der ere anførte for og imod Sagen, kan jeg i alt væsentligt henholde mig til det, som er udtalt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen), men med Hensyn til det principielle Spørgsmaal kan jeg ikke nægte, at man vilde gøre Uret over for Byen og Byens Omegn, hvis man ikke atter og atter fremdrager, hvad det er, der der bliver Kernen i denne Sag, nemlig dette, at Fæstningen vil bevirke, at Kjøbenhavn ikke kan udvide sig, at enhver som helst Udvidelse af offentlige Anstalter her i Kjøbenhavn vil støde paa Vanskeligheder ved denne Fæstning, som Højre uden Folkets Tilladelse har forsynet Kjøbenhavn med.

Høegh-Guldberg: Naar det er blevet fremhævet i denne Sag fra alle Sider, at det Fængsel, der for Tiden findes ude paa